



HÖGSKOLAN FÖR SCEN OCH MUSIK

Skådespelarens första touch

Hur brygger jag distansen mellan jaget och rollen?

Yohannes Frezgi

Självständigt arbete (examensarbete), 15 högskolepoäng
Konstnärligt kandidatprogram i teater, inriktning skådespeleri
Högskolan för scen och musik, Göteborgs universitet
VT 2024

Författare: *Yohannes Frezgi*

Arbetets rubrik: *Skådespelarens första touch. Hur brygger jag distansen mellan jaget och rollen?*

Arbetets titel på engelska: *The actor's first touch. How do I bridge the gap between the self and the roll?*

Handledare: *Michael Norlind*

Examinator: Universitetslektor *Anne Södergren*

SAMMANFATTNING

I detta undersökande arbete utforskas empati som ett verktyg för skådespelaren i rollarbetet. Med hjälp av en gedigen kunskap inom fotboll jämförs det som kallas "fotbollens första touch" med en personlig betraktelse om det finns en parallell till en "första touch" i skådespelararbetet. 'Första touch' i fotboll betyder spelarens första kontakt med bollen.

Via litteratur och samtal med skådespelarna Amed Bozan, David Dencik och Cecilia Milocco undersöks begreppen empati och mentalisering som redskap i arbetet.

I undersökningen söker Yohannes som skådespelare ett sätt att överbrygga den distans han upplever finns mellan jaget och rollen. Detta görs med hjälp av en mentalisering-process; som i detta sammanhang betyder att se sig själv utifrån och rollen inifrån, i syfte att uppnå empati för rollen.

Med utgångspunkt i den egna konstnärliga praktiken inser Yohannes att denna mentaliserings-process brukar begränsas av hinder. Hinder som har att göra med identitet. Här använder han begreppet identitetsväktare. Begreppet beskrivs som den del av människan som till varje pris försvarar det som utmanar hennes identitet.

Med mentalisering som verktyg närmar sig Yohannes i sin undersökning ett nytt sätt att se på autenticitet. Där ordet i stället får betydelsen av att hitta en innerlighet i det man gör.

Denna undersökning har gett Yohannes en djupare förståelse för hur de givna omständigheterna i fiktionen och omständigheterna för projektet är essentiella för att göra en bra första touch; i såväl fotboll som i skådespeleri. Han kommer fram till att skådespelariets första touch är att vara ett med situationen i enlighet med rollen.

Nyckelord: Skådespeleri, Teater, Empati, Mentalisering, Fotboll, Första touch, Emotionell Intelligens, Minnen, Jaget, Autenticitet, Riktigt, Sinnens, Innerlighet

REFERENSLISTA

Danielson, Ola (2023-12-20) först publicerad i [Medicinsk Vetenskap](#) nr 4 2015 - *Konsten att känna med andra*.

<https://ki.se/forskning/konsten-att-kanna-med-andra>

Harris, Ted, Lagerström, Ann, *En autentisk tydlig människa* (2009-08-21), *Konsten att leva INNERLIGT*, s.8ff,

Head and shoulders Sweden, (2023-06-29) You tube - *Henke suddar ut mjäll*.

Håkansson, Jakobson, (2003-03-28) doktorsexamens avhandling, *Exploring the phenomena of empathy*.

Isabell, Stål & Fredrik, Svenaeus, (2024-03-01) Sr play programmet - Det filosofiska rummet, *Autencitet - om jakten på det äkta*.

<https://sverigesradio.se/avsnitt/autenticitet-om-jakten-pa-det-akta>

Psykologiguiden, (2024) *Mentalisering*.

<https://www.psykologiguiden.se/psykologilexikon?Lookup=mentalisering>

Svenska akademins ordbok, (2024-05-05) *Riktigt*.

<https://svenska.se/so/?sok=riktig&pz=6>

Stanislavskij, *Aktion, aktivitet* en metod som utgår från *Konstantin Stanislavskijs arbete* och som är en delkurs på skådespelarprogrammet på Högskolan för scen och musik

Uppsala universitet, Nationellt resurscentrum för biologiundervisning (2024-05-05), *Våra sinnen*.

<https://bioresurs.uu.se/resurser/tema-f-6/vara-sinnen/>

MUNTLIGA KÄLLOR

Dencik, David, zoomintervju 17/11/2023

Milocco, Cecilia, Intervju 25/11/2023

Bozan, Amed, Intervju 30/11/2023

MUSIK

Nsauzede, (2016-10-11), *16054__Ig__guitar-clean-rif_mono.wav*, Freesound

Relaxing Sounds, (2022-10-20), *5 minute countdown coffeeshop*, Youtube

Content Creator Sounds, (2020-05-11), *Football / Sport Crowd Sound Effect (no copyright) FX*, Youtube

Lexin_Music, (2022-07-27), *Cinematic cello*, Pixaby